

Fler medlemmar fördärligt fokus för LRF

Vinstdrivande företag ska ge god kapitalavkastning åt sina ägare. Lantbruksföretag ska förvisso förränta ägarens kapital, men trygghet och traditioner är också viktiga målsättningar. Medlemsorganisationer har ofta ännu mer vagt formulerade målsättningar, eftersom det i regel finns olika falanger inom medlemskåren liksom i politiska partier.

När en medlemsorganisation har diffusa målsättningar, ligger det nära till hands att organisationen utvecklar pseudomål. Sådana mål betyder egentligen inte mycket, men de är lätta att mäta och kommunicera. LRF har sedan många år en sådan pseudomålsättning, nämligen ett stort medlemsantal. Nu vill de öka antalet företagsmedlemmar med 25 procent under tio år (se ATL 14 januari 2020). Det hänger naturligtvis samman med LRFs medlemstapp för några år sedan, då föreningen av finansiella skäl tvingades höja medlemsavgiften rejält. Medlemskåren ska nu öka från dagens 118 000 företagsmedlemmar till 150 000. Det ska tillkomma 2 000 nya medlemmar per år.

LOCKA MED RABATTER

Enligt Jordbruksverket finns det inte ens 20 000 heltidslantbrukare i Sverige. Hur många andra landsbygdsföretagare det finns är oklart, men många av dessa är inte aktiva i de gröna näringarna, som ju är i fokus för LRF.

Nuförtiden är det svårt att rekrytera medlemmar med hjälp av social press. Solidaritet är ett svagt argument. Den främsta drivkraften är snarare ekonomi. Det måste löna sig att vara LRF-medlem. Ett sätt att göra medlemskapet lönsamt kan vara att LRF avtalar med olika företag om att dessa ska ge rabatter vid LRF-medlemmens köp av varor och tjänster. Då får det dock inte vara så att LRF i realiteten betalar till folk för att få in dem i medlemskåren.

KOLLEKTIVA NYTTIGHETER

De positiva saker som LRF gör för lantbruket i form av lobbying, omvärldsbevakning, EU-kontor, LRF Medias publikationer, svar på remisser från regeringskansliet och annat, utgör kollektiva nyttigheter. Alltså kommer den enskilde bonden i åtnjutande av dessa tjänster, oavsett om han eller hon är LRF-medlem eller ej. Detta att man får saker utan att vara medlem gäller också för fackföreningar och många andra intresseorganisationer.

En bondeorganisation som LRF fyller dock ett annat behov. Många lantbrukare lider av dålig ekonomi. Dessa kan föranleda psykiska problem, vilka i vissa fall till och med leder till självmord. I lantbruket finns många yrkesskador, av vilka en del kan föranleda handikapp. Under sådana förutsättningar behövs

en bondeorganisation med förgreningar i hela landet. LRF:s lokalavdelningar är viktiga för att bistå pressade medlemmar. Stöd och gemenskap med andra bönder är värt att betala en medlemsavgift för.

RISK FÖR AKTIVISM

Om LRF vill utöka medlemskåren, kan man undra vad som händer när djurrättsfanatiker, klimataktivisterna, veganer och alla deras organisationer i stor skala ansöker om medlemskap och sedan blir aktiva i föreningens verksamhet. Då måste rimligtvis LRF på allvar engagera sig i dessa frågor.

Det finns paralleller med andra intresseorganisationer inklusive politiska partier. Som bekant har de olika LO-förbundens medlemmar omprövat sin gamla lojalitet till det socialdemokratiska partiet, i synnerhet efter att detta parti har kroat arm med tre andra partier med starkt avvikande målsättningar. Därmed har många LO-medlemmar lämnat den fackliga tillhörigheten och socialdemokraterna förlorar både medlemmar och sympatisörer. Enligt TT 16 februari 2020 har alla politiska partier utom Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna under det gångna året tappat medlemmar. Störst medlemsflykt hade socialdemokraterna, och den största procentuella nedgången inkasserade Miljöpartiet.

FÖRLORAT MEDLEMSFOKUS

En slutsats är att en intresseorganisation förlorar medlemmar, om den bebländar sig med något politiskt parti. En intresseorganisation med politiska kopplingar kan inte behålla sitt medlemsfokus. Politikernas tilltag och misstag smittar av sig till den befryndade intresseorganisationen. Annat var det ”på Hedlunds tid”. Bondeförbundet och Riksförbundet Landsbygdens Folk hade överlappande målsättningar och nästan samma medlemmar.

För några år sedan var alla fackligt anslutna automatiskt medlemmar också i socialdemokratiska partiet, och än idag betalar de – med undantag av ett fackförbund – en del av sin medlemsavgift till socialdemokraterna. Sådant sammanblandning av olika intressen skadar både intresseorganisationen och partiet. Om en intresseorganisation ska främja sina medlemmars intressen, måste den ha lika goda relationer till samtliga åtta riksdagspartier, och dess medlemmar har säkerligen sympatier för olika partier.

Jerker Nilsson, Institutionen för ekonomi, SLU Uppsala

